

اظہار :

مسلمکمزہ موافق آثار  
جدیدہ مع المنونہ  
قبول اولنور

درج ایدلہ بن آثار اعادہ اولنور

# مسلمکمزہ

مطبوعہ و محل ادارہ :

جہاں اوغلندہ امنیت  
سندوخی جوارندہ  
شکول یقوشندہ  
۲۲ نومبر

دین ، فلسفہ ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاسیات و بالخصوص احوال و مشورہ اسلامیدہ بحث ایردو ہفتہ درہ بر نشر اولنور .

صاحب و مؤسسی :

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب  
تاریخ تأسسی

۱۰ تموز ۱۳۲۴

درسمادندہ نسخہ سی ۵۰ پارہ در

قبیلہ دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسہ سنوی  
۲۰ غروش فضلہ آلنیر

آبونہ بدلی

| سنہ لکی | القی آیانی | غروش |
|---------|------------|------|
| ۶۵      | ۳۰         | ۳۰   |
| ۶۰      | ۳۰         | ۳۰   |
| ۱۷      | ۹          | ۹    |

عدد : ۱۵۰

۲۳ رجب الفرد ۱۳۲۹ پنجشنبه ۷ تموز ۱۳۲۷

آلتیجی جلد

## مسلمکمزہ

مسلمانلقده اسارت

ما بعد

یوقاریده کندی کنڈیمزہ شویله بر سؤال ایراد ایتمش ایدک :  
اسیرلرہ قارشى بو درجہلرہ مرحمتی طاورانان . اولرہ  
بوقدر حقوق تأمین ایدن مسلمانلق نصل اولیورده بو عادتى  
کو کندن قالدیرمیور ؟  
جواباً دیرزکه :

اگر شریعت اسلامیہ اون اوج عصر دن بری استرقاقی یعنی  
اسیر آلہی لغو ایتمش اولسیدی قانون حیاتہ ، نظام طبیعتہ مخالف  
بر حرکتدہ بولمش ؛ کندی احکامنہ تبعیت ایدنلری ترقیدن ،  
تمدندن آلیقویمش اولوردی . لکن مسلمانلق ایچون قوانین مدنیتہ  
معارض کلک نصل تصور اولنہ بیلیر ؟ ایشته شریعت غرای اسلامیہ  
واقعا اسارتی ابقا ایتدی ، انجق اونی محیطی حکمت وعدالتدن عبارت  
بر دائرہ داخلندہ تحدید ایتدکن ، ہم اسیرہ ہم صاحبہ بربرلرینہ  
قارشى دعوائى رجحان ایدہمیہجک قدر امتیازلر بخش ایلدکن  
صوکرہ ابقا ایتدی . اقوام سائرہ اسیر آلق خصوصندہ انسانلرک  
شویله طورسون ، حیوانلرک بیلہ توپلرینی اورپرتهجک بر طاقم  
وحشیانہ اصوللرہ مراجعتدن چکنمز ایکن مسلمانلر یالکز غیر  
مسلم اقوام وحشیہ قارشى آچدقلى محاربہلرہ اسیر آلیرلردی .  
بوندن بشقہ مسلمانلق اسارتی یالکز بو قدر محدود بر دائرہ  
داخلندہ تقید ایتکلہ قالدی ؛ بلکہ اسیرلر ایچون اولیہ بر  
طاقم حقوق وضع ایتدی کہ مدنیتدہ اک ایلرو کیدن ملتلدہ کی  
احرار بیلہ اوقدر ینہ نائل اولہمامشدر . اوت ، اگر

اقوام وحشیہ مسلمانلرک اسیرلرینہ قارشى کوستردکلری  
مرحمتی ، اولر حقتدہ اظهار ایتدکلری عنایت وحمق بیلسہلردی ،  
مسلمانلرک مملوکلرینی هیچ بر خصوصدہ نفسارندن اشاغی طومتدقارینی  
کورسہلردی کندی جکر بارہلرینی مسلمانلرہ کولہ اولمق اوزرہ ویرلر ؛  
همده اولادینی سون بر بابا ، کونک برندہ انسان کامل اولمش کورمک  
ایستدکی اوغلنی کیدردہ بر مکتب مدیریتہ قبول ایتدیرمک ایچون نصل  
رجالر ، نیازلر ایدرسہ اولاردہ اولادلرینی مسلمانلرہ یالوارہ یالوارہ  
تودیع ایدرلردی .

حقیقت ، مسلمانلرک اللہ کی کولہ لرک بابالری ، قرداشلری چوللردہ ،  
بادیہلردہ دولاشوب طورورکن کنڈیلری جماعت اسلامیہ ارہسندہ اک  
بیوک حرمتی ، اکبویوک تعظیمی کورورلر ؛ بلال ، سالم ، سلمان کی  
برچوقلری امورادارہ و حربیدہ اکبویوکسک پایہلری احراز ایتمش  
بولنورلردی .

مساواتہ ، حریتہ یمین ایدرمکہ نای یاد اولندینی زمان اک متجبر  
بادشاہلرک سریرسلطنتی یرندن اوینایان عمرابن خطابک قالقوبدہ  
مجلسندہ بولنانلرہ «ابوبکر ہم بزم سیدمزدر ؛ همده سیدمزى آزاد  
ایتمشدر . [ابوبکرک آزاد ایتدیکی سیددن مقصد بلالدر ]» دیدیکنی  
سوداندہ کی ملکوردویمش اولسیدیلرہمان عرش حکومتلرندن اینرلردی ده  
صرف مزایای ذاتیہسندن ، خصائص روحیہسندن طولای کولہلرہ  
امیر ، سید نظریلہ باقان بوجعیتہ کنڈیلرینی اسیر اولمق اوزرہ تقدیم  
ایدرلردی .

وقعا بوقدر سوز سوبلدک ، لکن عجبا مسلمانلق اسیر آلہی  
صورت مطلقہده وضع ایتدی ده بوعادتک کونک برندہ خیر تأمین ایتک شویله  
طورسون ، شرحض اولہ جغنی ارباب فراستک اکلاہ جغنی برلسان ایما ایله  
اولسون سوبله مدیمی ؟ اوت ایما ایله دکل ، هرکسک اکلاہ جغنی ، کیمسہ نکده

تأویل ایدہ میہ جکی بر صراحتہ بیلدیردی . ایشته علیہ الصلاة والسلام  
افندمنز « شر الممالک فی آخر الزمان الممالیک - آخر زمانہ مالک الہ  
فناسی اسیر لدر . » بیوریور .

ای قارہ . بومعجزات علمیہ بی نظر بصیرتہ تدقیق ایت ، دیانت  
اسلامیہ نک احکامہ انفاذ فکر ایلہ دہ اودین مینہ بر یغین خرافات ،  
بر آلائی و ہمیات اسناد ایتک ایستہ ن ، حتی مسلمانلق اسیری حیوان  
نظریلہ باقار ، اسیر جیلکی پک تمیز بر صنعت اولہرق کوستر ، دین  
اراذلی ولو قلبکہ تکذیب ایت . ہیات ! بوشریعت غرایہ دہانہ قدر  
ہتانلر عزو اولنمشدر کہ ہر محفلدہ تکرار اولنان اوکی اراجینی دیکلہ یہ  
دیکلہ یہ ارتق قولقلر مشبوع بر حالہ کلشدر . لکن نہ باس وار ؟  
البتہ حقیقت یوکسلہ جک ؛ البتہ باطل محقر اولہ جق ؛ البتہ اسلام  
ماہیت جلیلہ سیلہ میدانہ حیقہ جقدر . « ولتعلن نبأہ بعد حین . »

محمد عاکف

### روضۃ القراء

— ۳ —

عمر بن الخطاب رضی اللہ عنہ الوہاب

اسم پاک عالیسی ( عمر ) اولوب کنیہ لری ( ابو حفص ) در .  
حق باطلدن تفریقہ قوۃ خارق العادہ سی و کمال عدالت و حقانیتی سبیلہ  
جانب نبویدن ( فاروق ) لقب شرف افزاسیلہ تلقیب بیورلمشدر . نسب  
شریف لری ( عمر بن الخطاب ابن نفیل بن عبد العزی بن رماح بن عبد اللہ  
بن قرط بن دراج بن عدی بن کعب ) در . کعب رسول اکرم صلی اللہ  
تعالی علیہ وسلم افندمنز حضرتلرینک طقوزنجی آتالریدر . والدہ لری  
( حلیمہ بنت ہشام ) در . معرفت آموز جہان علیہ اکمل السلام افندمنز  
حضرتلرینک ولادت سنہ لرندن اون اوچ سنہ صکرہ زینت بخش معمورہ  
جہان اولمشدر . مشارالیہ حضرتلری زمان جاہلیتہ دہ اشرف  
وشجعات قریشدن بر مرد کریم اولوب امر سقارت عہدہ سندن اولدیغندن  
فخر عالم افندمنز حضرتلری طرفلرندن ( اللہم اعز الاسلام باحد  
العمرین ) دیہ عرض مناجات بیورلمشدر . یعنی اقوای قریشدن  
یا ابو جہلک و یا خود عمر بن الخطاب قبول اسلام ایلملری نیاز بیورلمشدر کہ  
التماس واقع حضرت عمر حقندہ قرین اجابت اولدیغندن ابتدا اسلام ایلہ  
مشرف اولان ذوات ( ۳۹ ) ایکن حضرت عمر ایلہ قرقہ بالغ اولمش  
واوصردہ ( یا ایہا النبی حسبک اللہ ومن اتبعک من المؤمنین ) ایت  
کریمہ سی نازل اولمشدر . عمر بن الخطاب رضی اللہ عنہ حضرتلری  
جوہر ایمان ازلیسنی اظہار ایتزدن اول کعبہ معظمہ دہ علنی اولہرق  
هیچ بر مؤمن علنی اولہرق ادای صلاۃ ایدہ مامشدر . فاروق حق  
وبطلان صاحب عدل واحسان حضرتلرینک اسلامی فتوحات اسلامیہ نک  
برنجیلرندن معدود اولوب عدالتی و رأیندہ کی اصابتی ایلہ کسب اشتہار  
ایتمشدر . سرور عالم افندمنز حضرتلری ( بندن صکرہ نبی کلسی ممکن

اولسیدی عمر کلوردی ) بیوردقلرینی عقبہ بن عامر رضی اللہ عنہ روایت  
ایدیور . فضائل جلیلہ سی حقندہ زمان خلافتی بر شاہد عادل ومعیت  
نبویہ دہ محاربات مقدسہ نک عمومندہ اثبات وجود ایدرک اسرای بدر ،  
وحجاب النساء ، وتحريم خمر حقندہ کی رأی عالیارینی مؤید آیات  
قرآنیہ نک نزولی وفخر کونین و رسول الثقلین افندمنز حضرتلرینک  
ابوبکر وعمر حضراتی حقارندہ ( زمان مشاورہ دہ ایکیکز بر شیعہ اتفاق  
ایدرايسہ کز سزہ مخالفت ایتہم « بیورمسی اصابت رأینہ دلیلدر .  
نسخہ نفیسہ عدالت اولان عمر الفاروق حضرتلری عشرہ مبشرہ نک  
آبروی مباهاتی وخلفای راشدینک ثانی ذیشان و شرافتی درلر . ذات  
ستودہ سمانلرندن حروف قرآندہ روایت وارده اولمشدر . ابو العالیہ  
الرباحی ( قرآن عظیم الشانی ) حضرت عمر دن درت دفعہ قرائت ایلدیکنی  
بیان ایتشدر . حضرت ابوبکر الصدیق رضی اللہ عنہ افندمنزک زمان  
خلافتندہ ابتدا امر قضائی در عہدہ بیورمش اولدقلرندن قضات اسلامک  
دخی برنجیسی اولمش وخایفہ مشارالیک ولی عہد خلافتی اولدیغندن  
اون اوچنجی سنہ ہجریہ نک جمادی الاولیسندن بازار ایتسی کوئی نائل  
خلافت اولمشدر . ذات مکارم صفاتلری ابتدا « امیر المؤمنین » عنوان  
خلافت نشانیلہ موسوم اولمشدر . بو عنوان صحابہ کرامدن « مغیرہ  
بن شعبہ » رضی اللہ عنہک ( یا امیر المؤمنین ) دیو خطاب ایتسی ایلہ  
تحسین وجملہ سی طرفندن اولوجہلہ تکریم اولنمشدر .  
نسخہ نفیسہ عدالت اولان جناب فاروق اون سنہ الی  
آی یدی کون اجرای عدالت و فتوحات اسلامیہ نک فوق العادہ  
توسع وانتشارینہ ہمت ایتشلر والتمش اوچ یاشندن اولدقلری حالہ  
یکرمی اوچنجی سنہ ہجریہ نک ذی الحجہ سنک اواخرندہ شہیداً  
زینت بخش عالم دیگر وجسد اسعد لری روضہ مطہرہ داخلندہ  
شریاب قرب پیغمبر اولمشدر . حضرت فاروق رضی اللہ عنہک  
زمان مسعدت اقتران خلافتینا ہیالرنده منتشر اقطار عالم اولان .  
کمال عدل وفرط حقانیت آثاری اولہرق ، قبائل عرب وعجم و روم  
امراسی ہان کافہ دینہ جک صورتدہ درکاخ خلافتہ عرض کمال  
اطاعتلہ مصر ، شام ، عمان ، مدائن کسری ، خراسان ، کرمان ،  
دیارینہ وجیحون و آذر بیجانہ وارنجیہ قدر بر چوق محللر فتح  
وتسخیر اولندی . اعلائی کلمۃ اللہ ایچون غزا ایدن عساکر اسلامیہ  
اصلاً اسنہزام کورمیوب عصر عدالتحصیر فاروقیلرنده درت بیکہ  
قرب جوامعہ دای صلاۃ اولمش و اہل اسلامہ مرکز  
اولق اوزرہ کوفہ وبصرہ شہرلرینی بنا ایتدیرمشدر . زمان  
خلافتلرنده فتحنہ موفق اولدقلری محللرہ کوندر دکلری والی  
وحاکمک دبدبہ واحتشامہ قالیقشملرینہ میدان ویرمیرک باب  
حکومت و شریعتک ارباب احتیاجہ دائماً کشادہ بولمنی وامور عبادک  
احکام شرعیہ توفیقاً موشکافانہ رؤیت اولہرق ہیچ کسہ حقندہ  
ذرہ قدر ظلم وتعدی وقوعہ کتیرلما سی خصوصلرینہ پک زیادہ  
دقت ایتمش اولدقلری کی اہالی و فقراہ نہ وجہلہ معاملہ  
اولنہ جفنہ وامر الضباط وآسایشہ وتسویۃ امور رعیتہ نہ درجہ لردہ